Financováno Evropskou unií
NextGenerationEU

5. 12. 2023

NSC NÁRODNÍ SCREENINGOVÉ CENTRUM

POPULAČNÍ PILOTNÍ PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU KARCINOMU PLIC: AKTUALITY A SHRNUTÍ PRÁCE KOMISE

Martina Koziar Vašáková, Fakultní Thomayerova nemocnice, Praha

Marcela Koudelková a kolektiv NSC ÚZIS ČR

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

NSC

TRENDY INCIDENCE, MORTALITY A PREVALENCE

Incidence[1] a mortalita[1,2] dle pohlaví

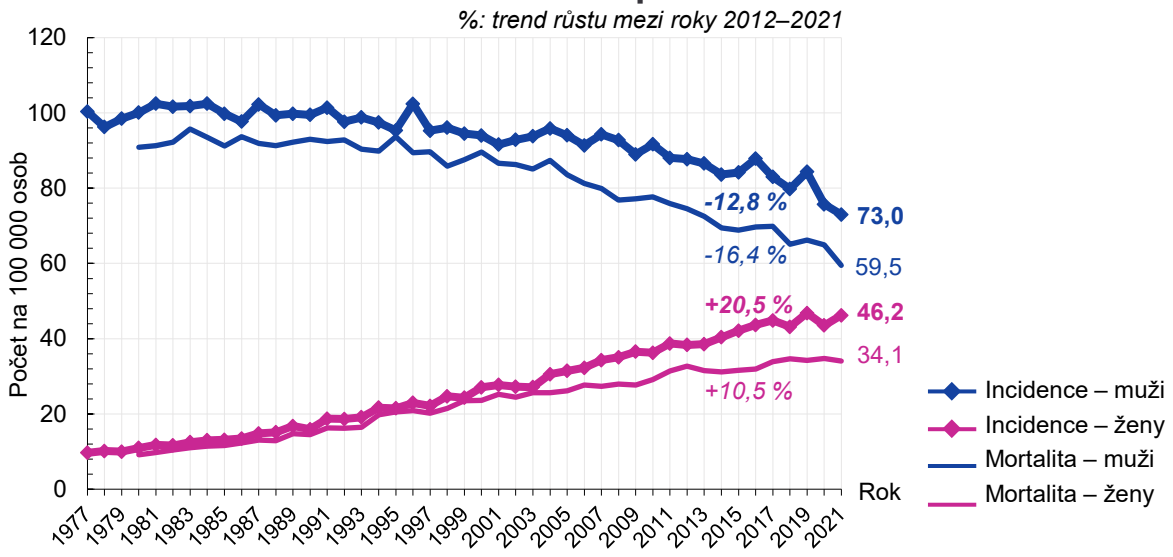

Prevalence[1] dle pohlaví

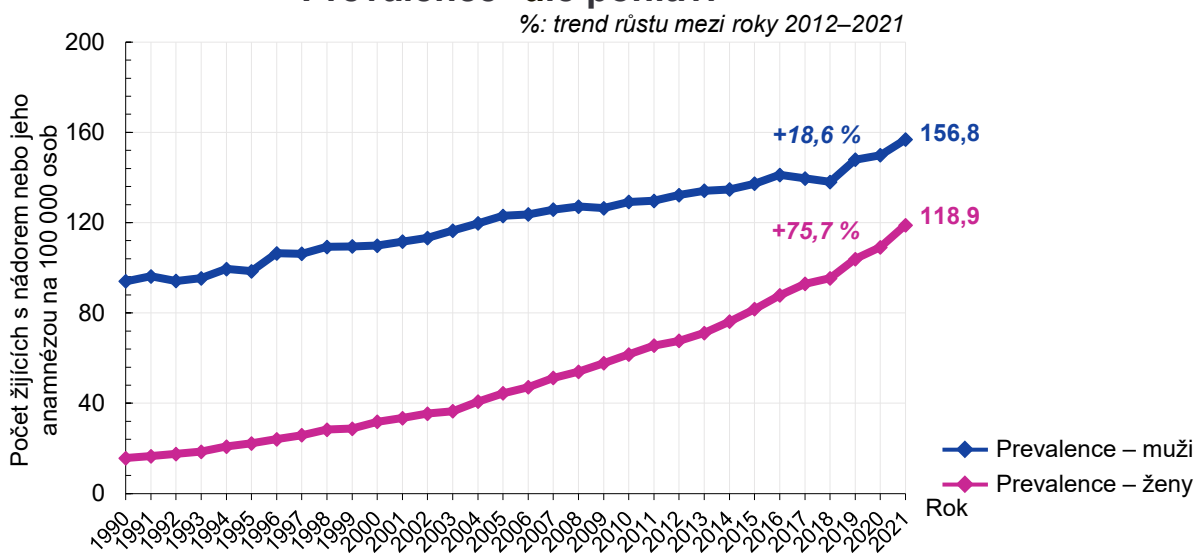

Zdroj dat:
[1] Národní onkologický registr
[2] Český statistický úřad

Zhoubný nádor (ZN) průdušnice, průdušky a plíce (C33, C34) představuje **nejčastější příčinu úmrtí mezi všemi ZN v České republice**.

Incidence[1] (roční průměr za 2017–2021)	
Počet na 100 000 osob	Celkem: 61,8
	M: 79,2 / Ž: 44,9
Průměrný počet ročně	Celkem: 6 559
	M: 4 139 / Ž: 2 420
Podíl ze ZN (C00–C97 bez C44)	Muži: 12,8 %
	Ženy: 8,7 %

Mortalita[2] (roční průměr za 2017–2021)	
Počet na 100 000 osob	Celkem: 49,5
	M: 65,1 / Ž: 34,3
Průměrný počet ročně	Celkem: 5 255
	M: 3 405 / Ž: 1 850
Podíl ze ZN (C00–C97 bez C44)	Muži: 22,4 %
	Ženy: 15,0 %

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

KLINICKÁ STÁDIA A VĚK PACIENTŮ

Podíl a výskyt klinických stádií u nově diagnostikovaných pacientů

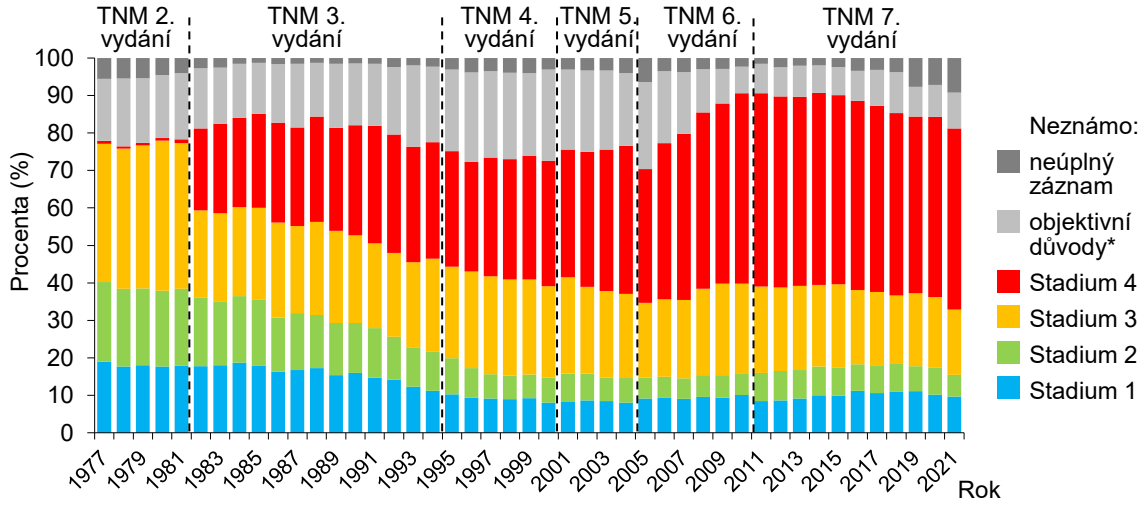

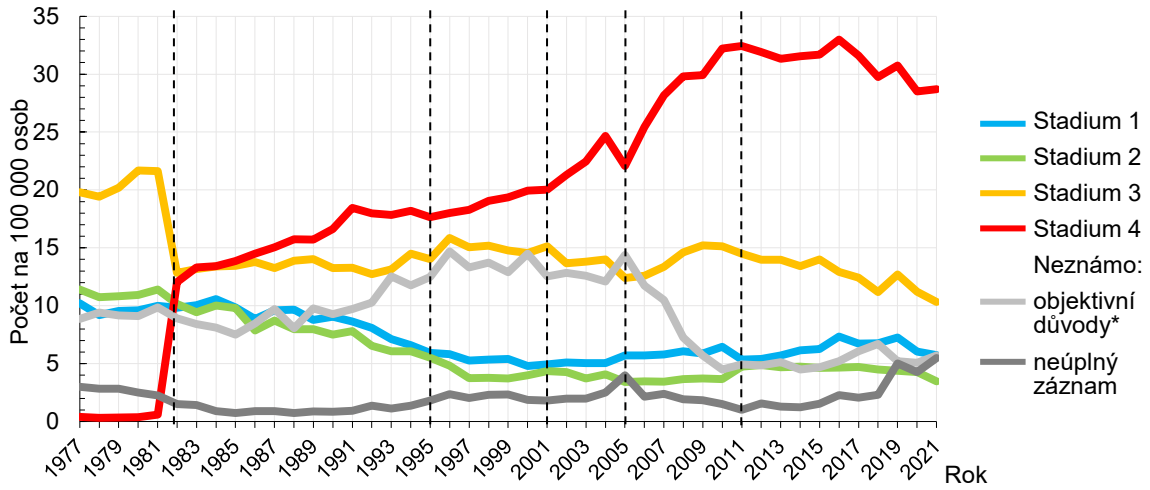

** Objektivními důvody pro neuvedení stadia onemocnění jsou nálezy pouze z úmrtního listu nebo při pitvě, velmi časná úmrtí pacienta, nemocní neléčeni pro kontraindikace onkologické léčby, odmítnutí léčby pacientem. Není-li neuvedení stadia vysvětleno, je záznam považován za chybně neúplný.*

V posledních letech je pouze přibližně 20 % nalezených karcinomů ve stadiu I nebo II.
Největší zastoupení mají pozdní stadia, zejména stadium IV

KUŘÁCTVÍ VS. ZHOUBNÉ NÁDORY PLIC

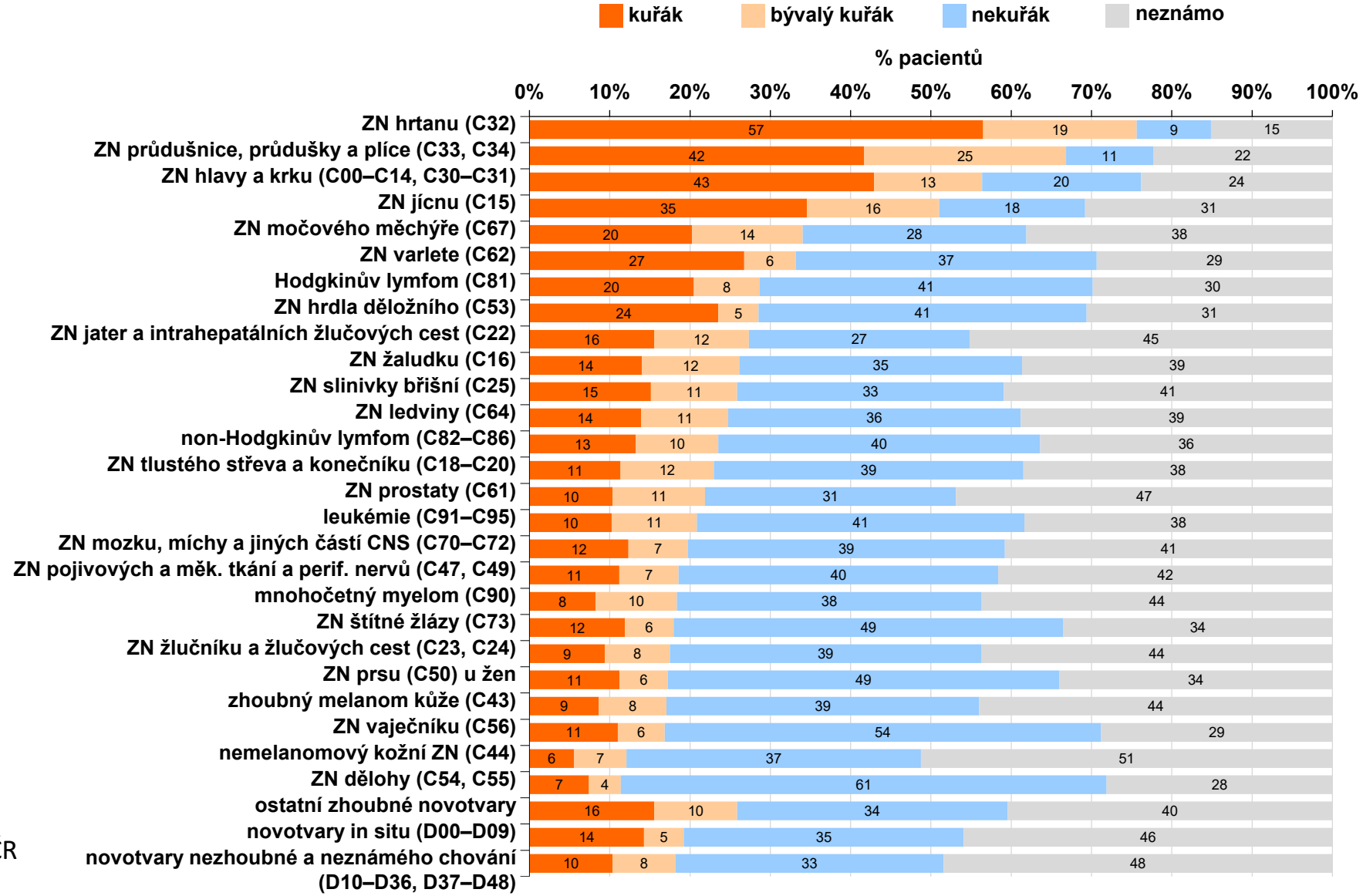

Zdroj: NOR ČR

EXISTUJÍ PODPŮRNÁ DATA PRO PROGRAM ČASNÉ DETEKCE KARCINOMU PLIC

?

- **Záchyt stadií I-II v české populaci: 15-20 %**
- **Záchyt stadií I-II ve screeningových programech: až 70 %**

- **Americká studie NLST**
  - **Snížení úmrtnosti na rakovinu plic o 20 %** (NLST, 2011)

- **Evropská studie NELSON**
  - účastníci ve studijním ramenu podstoupili screening na začátku, 1, 3, 5 let po randomizaci
  - účastníci byli ve většině případů sledováni po dobu 10 let
  - studie ukázala **snížení úmrtnosti na rakovinu plic, a to zejména u mužů, o 24%** (95% interval spolehlivosti 6 až 39 %)

! **-> Doporučení Evropské respirační společnosti k implementaci plošného programu screeningu rakoviny plic v Evropských zemích**

VSTUPNÍ KRITÉRIA PLATNÁ PRO VŠECHNY ZAPOJENÉ OSOBY

- věk 55-74 let
- aktivní nebo bývalý kuřák
- 20 a více balíčkoroků

Jeden balíčkorok = člověk kouřil jeden rok jednu krabičku cigaret denně nebo 2 krabičky půl roku, nebo půl krabičky 2 roky apod.

Pro účast v tomto programu = 1 krabičku cigaret denně po dobu 20 let

ALGORITMUS POPULAČNÍHO PILOTNÍHO PROGRAMU ČASNÉHO ZÁCHYTU KARCINOMU PLIC

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

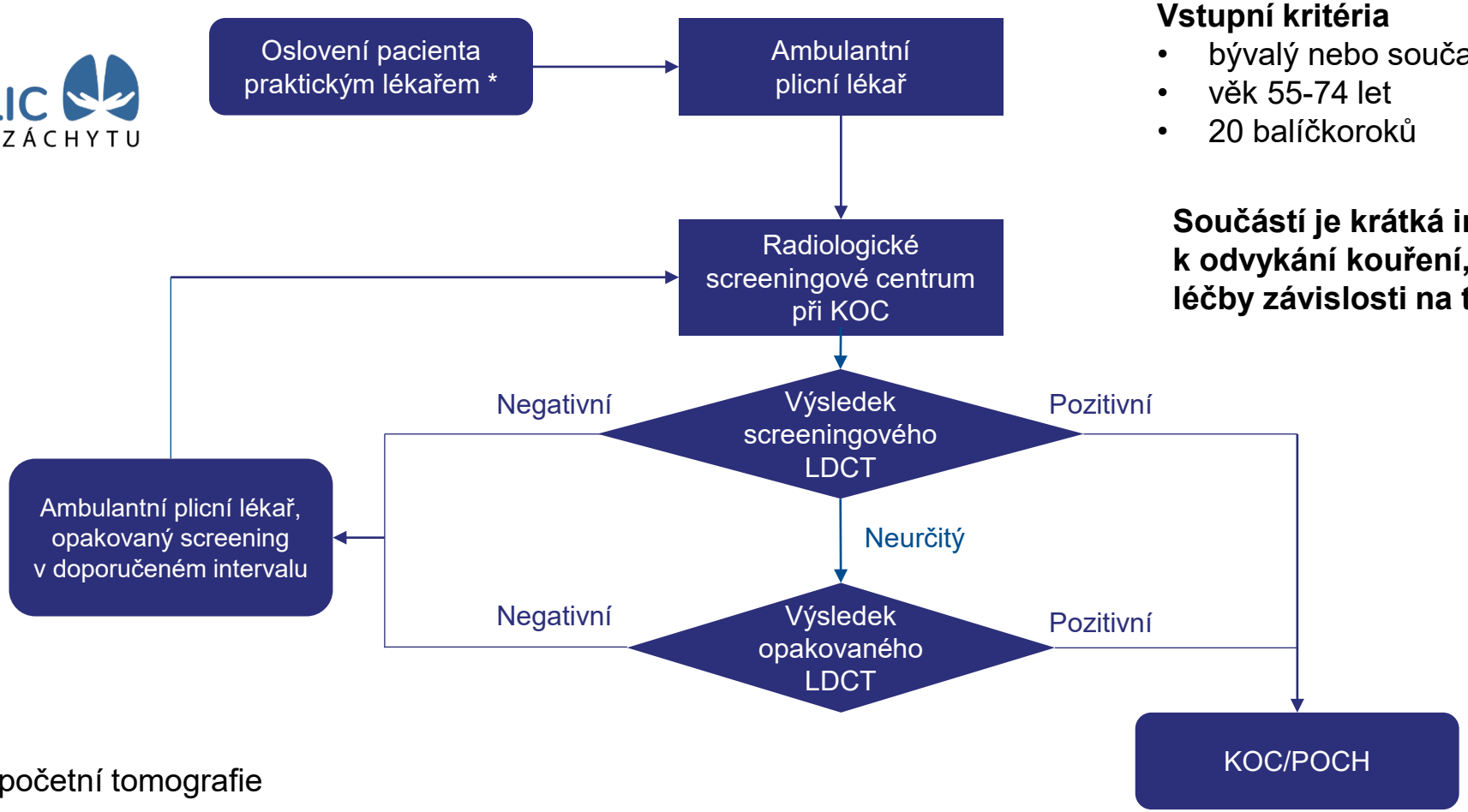

Vstupní kritéria

- bývalý nebo současný kuřák
- věk 55-74 let
- 20 balíčkoroků

Součástí je krátká intervence k odvykání kouření, nabídka léčby závislosti na tabáku

LDCT
Nízkodávková výpočetní tomografie

* Ve specifických případech je možné přímé odeslání osob splňující vstupní kritéria praktickým lékařem na radiologické centrum a dále pak koordinuje následnou péči

Financováno Evropskou unií
NextGenerationEU

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

JAK SI VEDE PROGRAMU ČASNÉHO ZÁCHYTU KARCINOMU PLIC PO ROCE?

NSC NÁRODNÍ SCREENINGOVÉ CENTRUM

nsc.uzis.cz

25. 9. 2023

OSOBY OSLOVENÉ U PRAKTICKÉHO LÉKAŘE A PNEUMOLOGA DLE MĚSÍCE VYKÁZÁNÍ VÝKONU

PL: praktický lékař (01196, 01197)

PN: pneumolog (25507, 25021, 25022)

V případě vykázaného výkonů 25021 nebo 25022 byly uvažovány jen takové osoby, které měly současně s tímto výkonem vykázán jeden z výkonů u radiologa (89663, 89664, 89665).

Zdroj dat: NRHZS

Data za období: 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023

Pouze pacienti ve věku 55–74 let

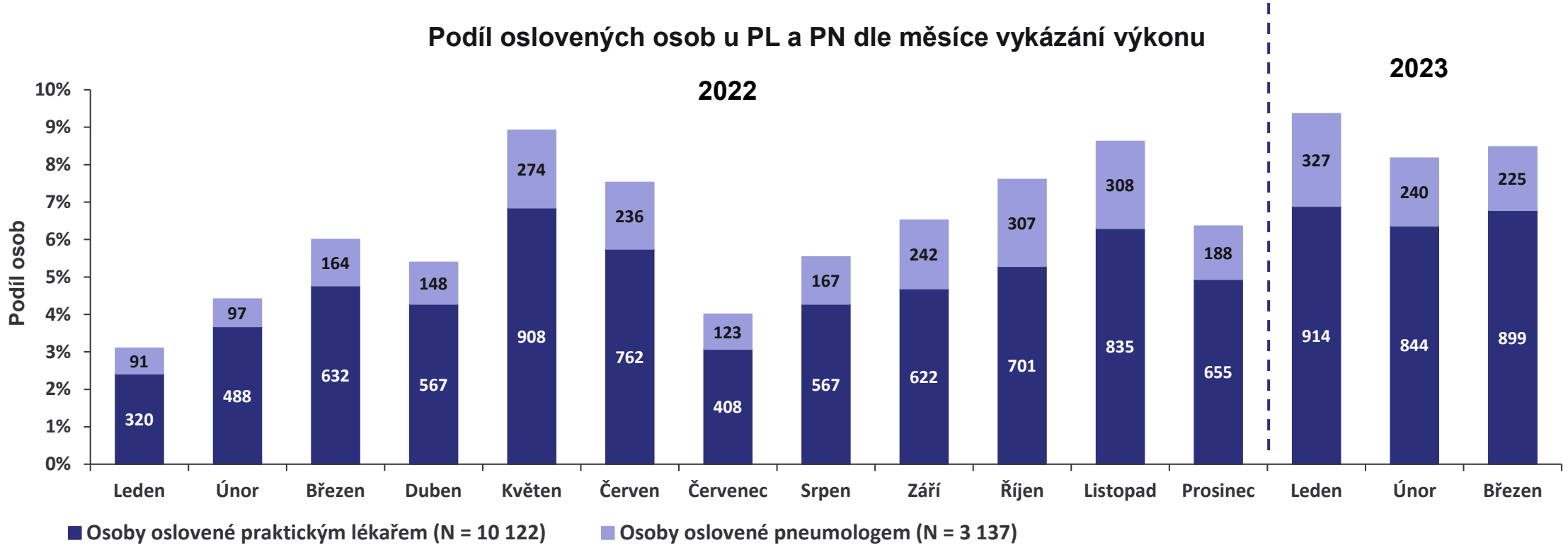

V rámci programu bylo za období 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023 **osloveno 10 122 osob u PL,** přičemž téměř polovina z nich byla vyzvána k účasti v posledních 6 měsících. Nejvyšší počet oslovených osob byl zaznamenán začátkem roku 2023.
V uvedeném období bylo dalších **3 137 osob osloveno pneumologem,** přičemž nejvyšší počet oslovených byl zaznamenán v lednu roku 2023.

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

NSC

VYHODNOCENÍ DAT ZE ZDRAVOTNÍCH POJIŠŤOVEN (NRHZS)

Zdroj dat: NRHZS
Data za období: 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023
Pouze pacienti ve věku 55–74 let

PL: praktický lékař
PN: pneumolog

Pacient osloven u praktického lékaře
N = 10 122

Pacient odmítá účast (výkon 01197)
N = 5 178 (51,2 %)

Pacient odeslán k PN (výkon 01196)
N = 4 944 (48,8 %)

Zapojeno 23 % praktických lékařů
(alespoň 1 klient, ale modelový potenciál 50 klientů)

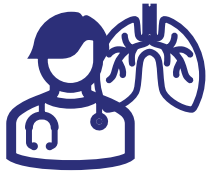

Vyšetření u pneumologa:

Pacient přichází od PL:
N = 2 977
Pacient přichází přímo k PN:
N = 3 137

Zapojeno 273 pneumologických pracovišť
(přibližně 70 %)

Provedené LDCT na radiologickém pracovišti
N = 3 983

V rámci programu bylo za období 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023 **osloveno 10 122 osob**, z nichž přibližně **49 % souhlasilo s účastí v programu**. Přibližně 60 % souhlasících osob s účastí v programu přišlo od praktického lékaře k pneumologovi.
V uvedeném období bylo celkově **vyšetřeno 6 144 osob u pneumologa** a **3 983 osob** podstoupilo **první nízkodávkové CT (LDCT).**

JE NEZBYTNÉ SLEDOVAT I PRŮCHOD OSOB PROGRAMEM

Pouze pacienti ve věku 55–74 let

1. a 2. kvartál roku 2022

A

Pacient osloven u PL
N = 3 599

Pacient odmítá účast
(výkon 01197)
N = 1 580 (43,9 %)

Pacient odeslán k PN
(výkon 01196)
N = 2 019 (56,1 %)

53,1 %

1. až 3. kvartál roku 2022

Pacient přichází od PL
(výkon 25507, 25021, 25022)
N = 290 + 781 = 1 071

B

1. až 3. kvartál roku 2022

Pacient přichází přímo k PN
(výkon 25507)
N = 781

B

Pacient přichází přímo k PN
(výkon 25021, 25022)
N = 198 338

N = 712

Celkem vyšetřených pacientů u pneumologa
N = 1 852

53,5 % (N = 911)

N = 80

C

Celý rok 2022

Pacientovi bylo provedeno LDCT
N = 1 703

A. Vyšetření u praktického lékaře (PL)
(Vykázané zdravotní výkony: 01196, 01197)

B. Vyšetření u pneumologa (PN)
(Vykázané zdravotní výkony: 25507)

C. Vyšetření u radiologa (R)
(Vykázané výkony: 89665, 89664, 89663)

Doplnění vykázaných výkonů u pneumologů „mimo program časného záchytu“:
25021 (KOMPLEXNÍ VYŠETŘENÍ PN)
NEBO
25022 (CÍLENÉ VYŠETŘENÍ PN)

Zdroj dat: NRHZS
Data za rok 2022

Poznámka:
Pokud bylo pacientovi vykázán výkon 01197 u PL, ale následně se dostavil k pneumologovi nebo přímo k radiologovi, je takový pacient ve flowchartu zařazen mezi pacienty, kteří mají být dále sledováni a zasláni k pneumologovi. Pokud byly pacientovi vykázány oba výkony (01196, 01197) u PL a pacient se dále nedostavil k pneumologovi, je takový pacient ve flowchartu zařazen mezi pacienty odmítající účast. Naopak pokud se takovýto pacient dále dostavil k pneumologovi, je takový pacient ve flowchartu zařazen mezi pacienty, kteří mají být dále sledováni.
80 pacientům s vykázaným výkonem pouze u PL bylo provedeno LDCT, 712 pacientům bylo provedeno LDCT po předchozí návštěvě u PN s vykázaným výkonem „mimo program časného záchytu“ a 911 pacientům bylo provedeno LDCT po předchozí návštěvě u PN i u PL.

VYŠETŘENÍ U RADIOLOGA

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

Zdroj dat: NRHZS, NOR

Vykázané zdravotní výkony:

- **89663 (Negativní výsledek LDCT)**
- **89664 (Neurčitý výsledek LDCT)**
- **89665 (Pozitivní výsledek LDCT)**

Pouze pacienti ve věku 55–74 let

Data za rok 2022

Výsledek LDCT prvního vyšetření

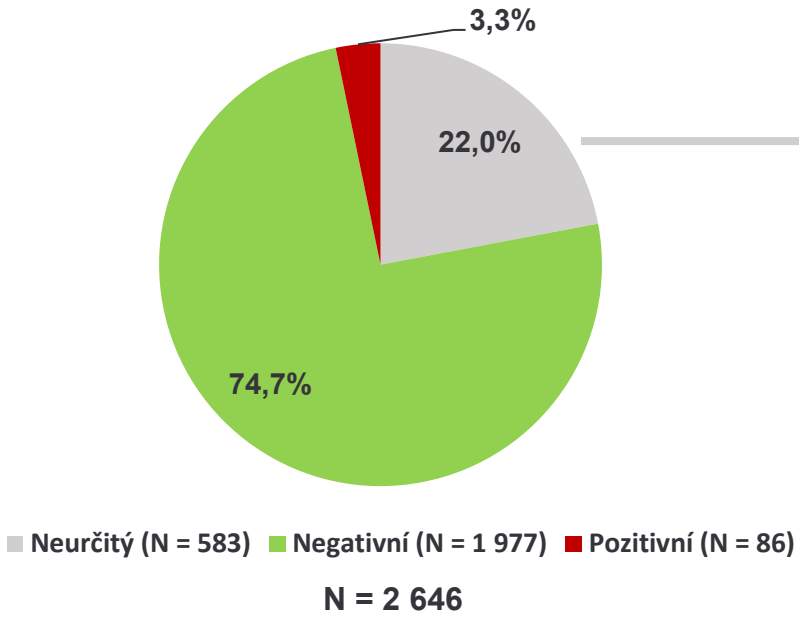

N = 2 646

Pacienti s prvním LDCT s neurčitým výsledkem

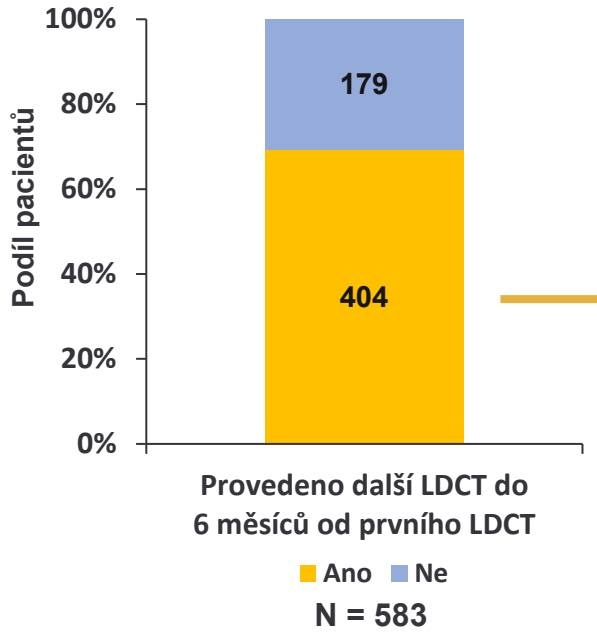

N = 583

Výsledek posledního LDCT po prvním LDCT s neurčitým výsledkem

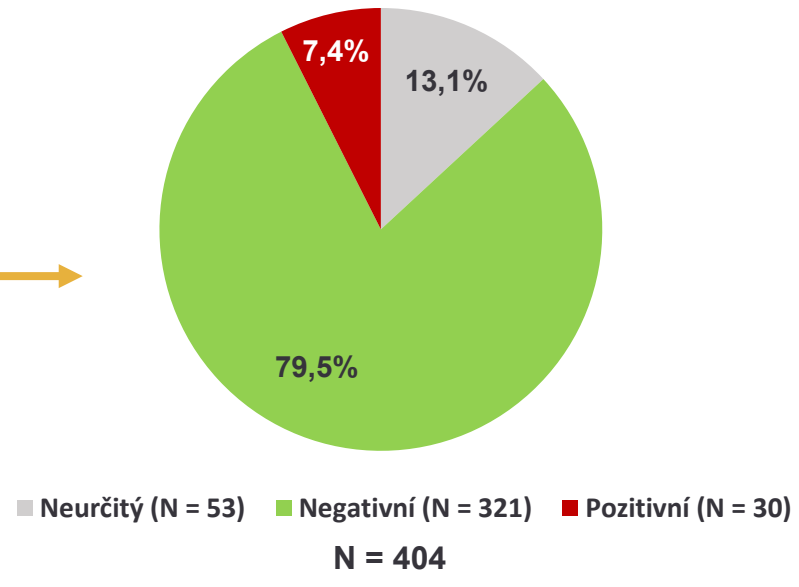

N = 404

Na základě prvního LDCT vyšetření (resp. posledního vyšetření LDCT po neurčitém výsledku) bylo **116 pacientů pozitivních (4,4 % ze vstupujících)**, z nichž **28 pacientů** mělo **záznam v Národním onkologickém registru** (NOR). **Je nezbytné hlásit do NOR!**

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

POZITIVNÍ PACIENTI NA ZÁKLADĚ LDCT SE ZÁZNAMEM V NOR

- CHARAKTERISTIKA KARCINOMU

Zdroj dat: NRHZS, NOR

Z celkového počtu 116 pozitivních pacientů na základě LDCT, mělo 28 pacientů záznam v NOR.

Je nezbytné hlásit do NOR! DATA PROZATÍM NEJSOU UZAVŘENA

Diagnóza zhoubného nádoru (ZN)*

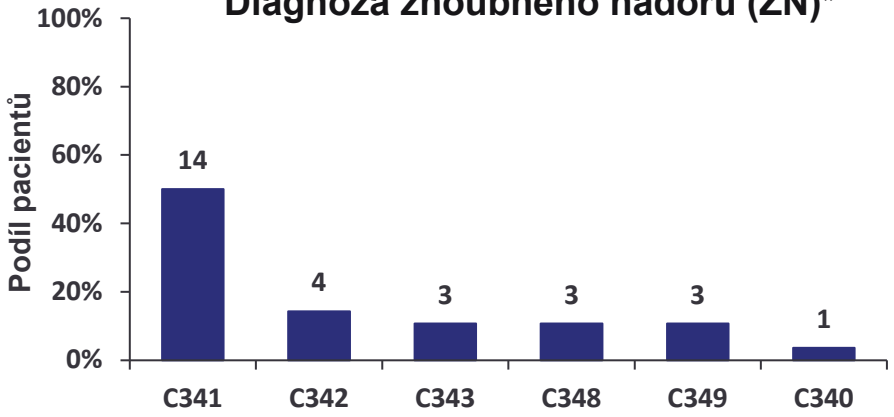

***Diagnóza ZN:**
C340 – Hlavní bronchus
C341 – Horní lalok, bronchus nebo plíce
C342 – Střední lalok, bronchus nebo plíce
C343 – Dolní lalok, bronchus nebo plíce
C348 – Léze přesahující průdušku nebo plíci
C349 – Průduška a plíce NS

Lateralita

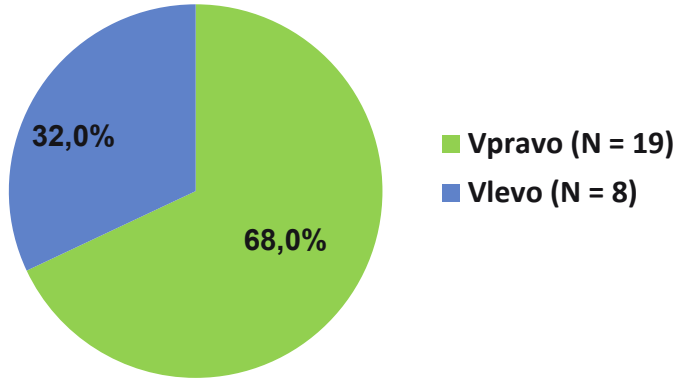

Morfologie karcinomu

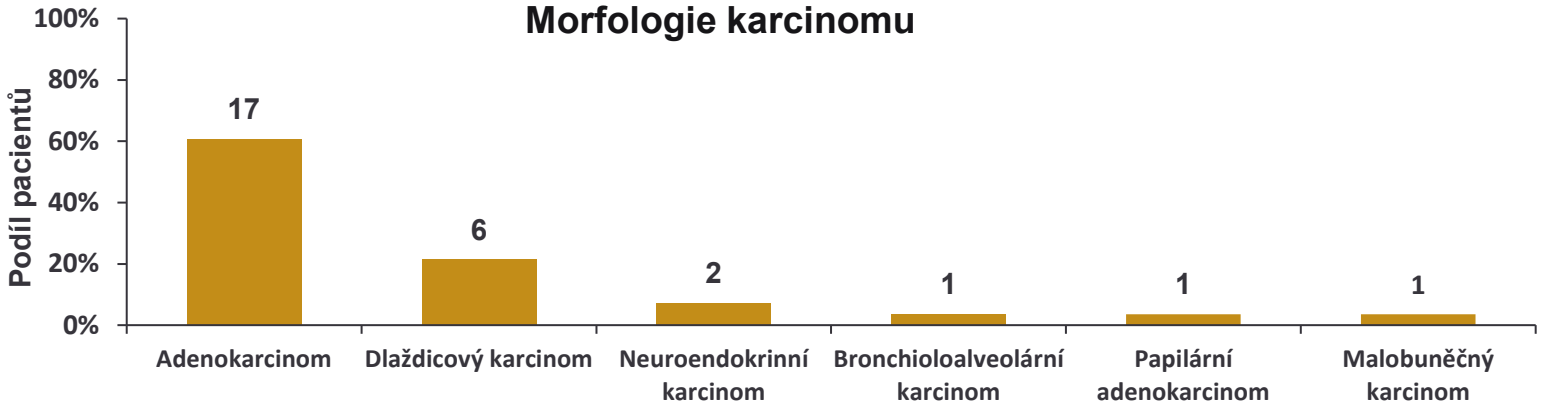

Klinické stádium

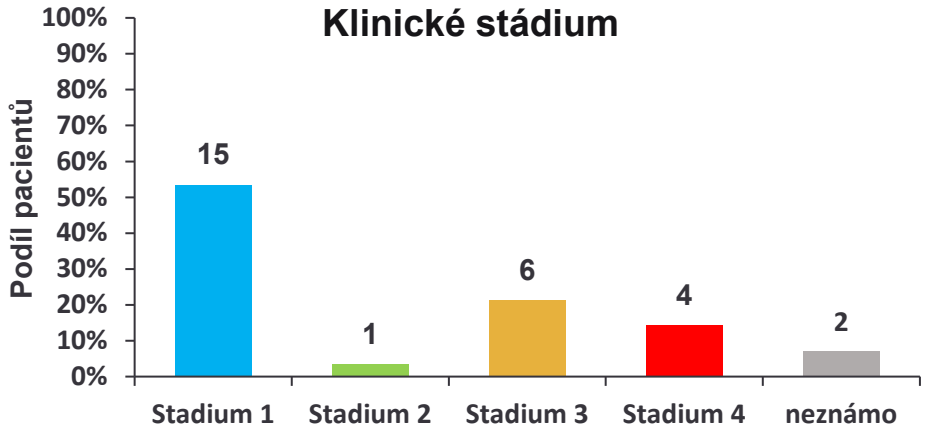

Financováno Evropskou unií

NextGenerationEU

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

MEZINÁRODNÍ PŘESAH PROGRAMU ČASNÉHO ZÁCHYTU KARCINOMU PLIC

NSC NÁRODNÍ SCREENINGOVÉ CENTRUM

nsc.uzis.cz

PŘÍNOSY ČASNÉ DETEKCE KARCINOMU PLIC V ČR A EU

- Zvýšení povědomí o rakovině plic a souvislosti s kouřením
- Zvýšení záchytu časných, tedy vyléčitelných stádií karcinomu plic
- Spojení s programem odvykání kouření
- Ekonomická úspora
  - chirurgická léčba rakoviny plic je levnější než cílená léčba pokročilých a generalizovaných stádií (TKI, immune check point inhibitory)
  - Návrat vyléčených pacientů s rakovinou plic do aktivního života
- Současný záchyt dalších závažných stavů léčitelných v časných stádiích
  - Plicní fibróza, CHOPN

SCREENING PLICNÍHO ZDRAVÍ V KONTEXTU ZAVÁDĚNÍ SCREENINGU RAKOVINY PLIC V EU

- Organised by: European Respiratory Society (ERS) and Czech Pneumologic and Phthisiologic Society (CPFS) under the auspices of the Czech Presidency of the EU.
- Endorsement: Ministry of Health of the Czech Republic, ELF, ERN-Lung, GARD, LUCE & ENSP
- Chairs: Carlos Robalo Cordeiro, Martina Koziar Vašáková

CO JE SOLACE?

- **SOLACE: Strengthening the screening of Lung Cancer in Europe**
- Předmětem projektu SOLACE je zajištění implementace a optimalizace efektivního a pokročilého screeningu karcinomu plic v členských státech Evropské unie
- Nyní neexistuje žádné univerzální řešení, projekt
- Cíl SOLACE - poskytnout soubor nástrojů pro individualizované přístupy ke screeningu rakoviny plic, a to na národní či globální úrovni
- Celkově je do projektu SOLACE zapojeno 33 institucí z 15 členských států Evropské unie
- Projekt je spolufinancovaný programem EU4Health a je složen z 8 pracovních balíčků

8 PRACOVNÍCH BALÍČKŮ (WP)

- WP1: Řízení a koordinace projektu
- WP2: Knowledge Hub
- WP3: Realizační síť
- WP4: Pilotní projekt 1: Zlepšení znalostí a zapojení žen
- WP5: Pilot 2: Nábor obtížně dosažitelných jedinců
- **WP6: Pilot 3: Populace s vyšším rizikem**
- WP7: Vyhodnocení, udržitelnost a školení
- WP8: Šíření a dosah

WP6 OVERVIEW

- Lead Beneficiary: Thomayer University Hospital
- Lead Representatives: Prof. Martina Koziar Vasakova
  Prof. Tadeusz Orlowski (National Institute of Tuberculosis and Lung Diseases Warsaw)
- WP implementation: Czech Republic, Germany, Poland, Austria, Hungary, Estonia, France, Croatia, Ireland, Italy and Spain
- Duration: 1-36 M

WP6 – HIGHER RISK POPULATIONS

WP6 OBJECTIVES

- Prepare information materials targeted to physicians treating patients with COPD and fibrotic ILD and cancer survivors
- Motivate the physicians to offer lung cancer screening to these higher risk patients
- Measure the effect of the campaign:

WP6 TASKS

- Preparation of detailed methodology and outreach strategy (M1-M6)
- Initiation of pilot activities, baseline measurement and implementation of measures to increase LCS awareness and participation of higher risk populations (M7- M12)
- Assessment of effect of implementation measures (M12-36)

SPOLUPRÁCE V RÁMCI MEZINÁRODNÍHO PROJEKTU SOLACE

- SOLACE (Strengthening the screening of Lung Cancer in Europe)
- Jedním z cílů projektu je vydefinování skupin osob s nízkou účastí ve screeningu, např:
  - ženy
  - populace s vyšším rizikem = pacienti s chronickou plicní nemocí nebo po prodělaném onkologickém onemocnění
  - **osoby s vysokou dojezdovou vzdáleností do radiologického centra**

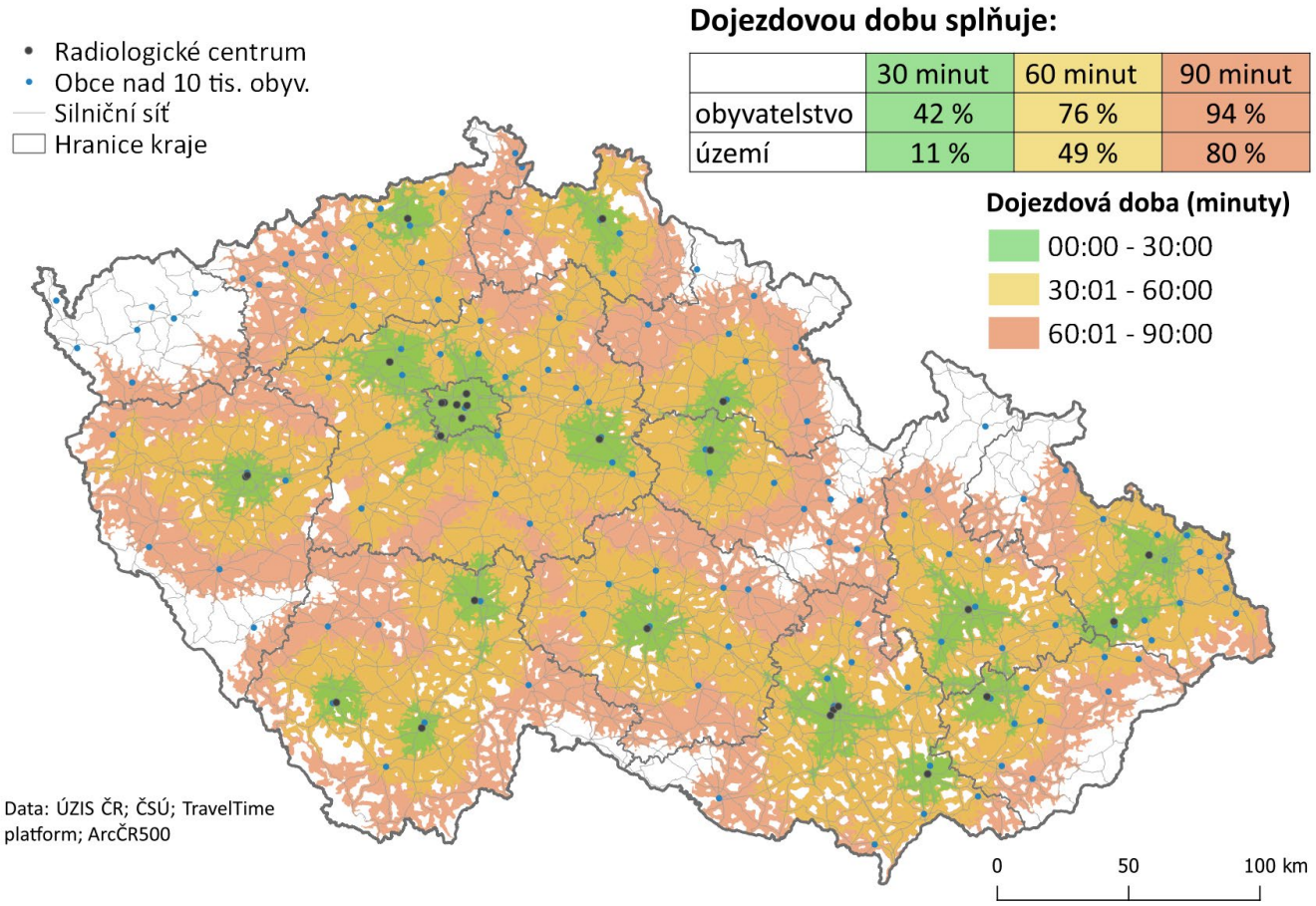

SOLACE

Co-funded by the European Union

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

AKTUALITY A SHRNUTÍ PRÁCE KOMISE

NSC NÁRODNÍ SCREENINGOVÉ CENTRUM

nsc.uzis.cz

KOMISE PRO PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU KARCINOMU PLIC

založena příkazem ministra zdravotnictví č. 11/2023 ze dne 15. 2. 2023

- prof. MUDr. Martina Koziar Vašáková, Ph.D. – předsedkyně Komise (Česká pneumologická a ftizeologická společnost ČLS JEP),
- RNDr. Ondřej Májek, Ph.D. – místopředseda Komise (Národní screeningové centrum ÚZIS ČR),
- prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D. (Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR),
- MUDr. Marcela Koudelková (Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR),
- Mgr. Eva Šindlářová (Odbor zdravotní péče MZ ČR),
- MUDr. Iveta Matějovská, CSc. (Odbor regulace cen a úhrad MZ ČR),
- doc. MUDr. Vladimír Koblížek, Ph.D. (Česká pneumologická a ftizeologická společnost Č
- prim. MUDr. Ivana Čierná Peterová (Sekce ambulantních pneumologů ČPFS ČLS JEP),
- doc. MUDr. Bohumil Seifert, Ph.D. (Společnost všeobecného lékařství ČLS JEP),
- doc. MUDr. Hynek Mírka, Ph.D. (Česká radiologická společnost ČLS JEP),
- MUDr. Vojtěch Suchánek (Česká radiologická společnost ČLS JEP),
- Ing. Lucie Súkupová (Česká společnost fyziků v medicíně, z.s.),
- prof. MUDr. Robert Lischke, Ph.D. (Česká chirurgická společnost ČLS JEP),
- prof. MUDr. Luboš Petruželka, CSc. (Česká onkologická společnost ČLS JEP),
- prof. MUDr. Eva Králíková, CSc. (Společnost pro léčbu závislosti na tabáku),
- Ing. Jitka Nožičková (Státní úřad pro jadernou bezpečnost)
- MUDr. Petr Šubrt (Sdružení praktických lékařů ČR),
- MUDr. Milena Havlová (Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR),
- MUDr. Renata Knorová, MBA (Svaz zdravotních pojišťoven ČR)
- PhDr. Karel Hejduk – tajemník Komise (Národní screeningové centrum ÚZIS ČR).

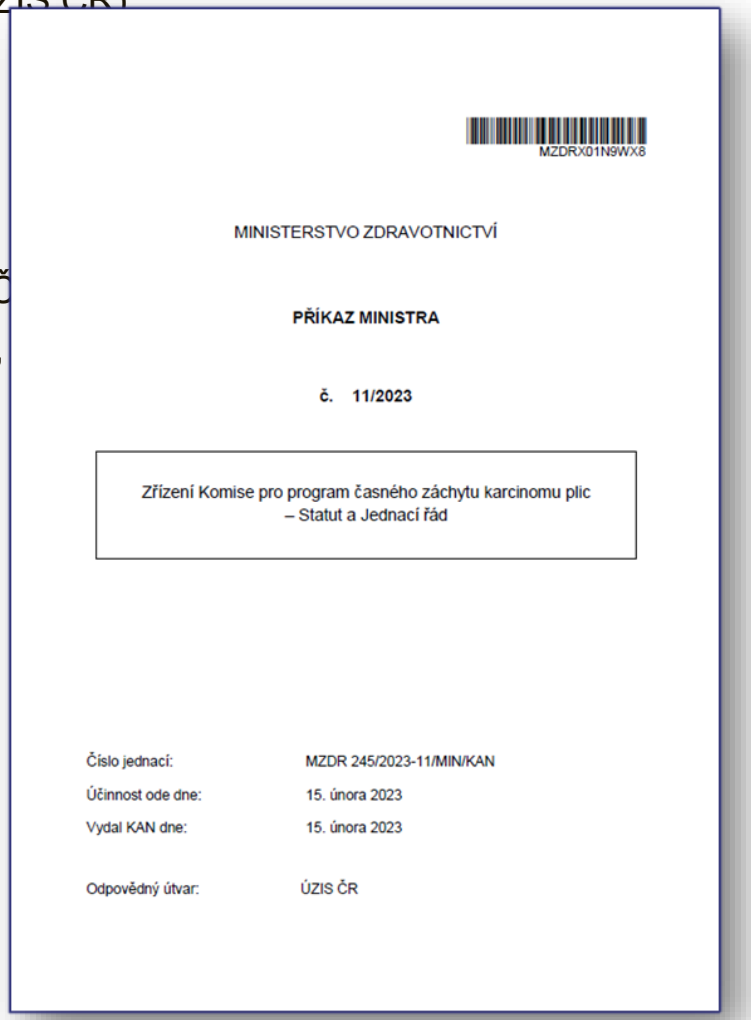

MZDRX01N9WX8

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ

PŘÍKAZ MINISTRA

č. 11/2023

Zřízení Komise pro program časného záchytu karcinomu plic
– Statut a Jednací řád

Číslo jednací:	MZDR 245/2023-11/MIN/KAN
Účinnost ode dne:	15. února 2023
Vydal KAN dne:	15. února 2023
Odpovědný útvar:	ÚZIS ČR

ROLE KOMISE PRO PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU KARCINOMU PLIC

- **Základním předmětem činnosti Komise je**
  - **tvorba odborných doporučení** v dané oblasti
  - **kontrola naplňování národních strategií** v dané oblasti
- **Komise dále**
  - vypracovává a periodicky podle potřeby novelizuje **Doporučený standard** k provádění a vykazování screeningu karcinomu plic v ČR
  - **koordinuje spolupráci jednotlivých oborů** podílejících se na diagnostice a následné léčbě
  - **monitoruje program screeningu** v ČR, podílí se na tvorbě strategie zajištění datového auditu, sběru dat a evaluaci screeningu.
- **V rámci tvorby sítě screeningových pracovišť Komise**
  - **navrhuje podmínky pro vydání osvědčení o zařazení screeningového pracoviště do programu**
  - **může ustanovit tým expertů** pro podporu správních rozhodnutí MZ ČR
  - **vydává doporučení k udělování nebo odnímání osvědčení pracovišť**
  - **může jmenovat koordinátory screeningu**, kteří koordinují a kontrolují činnost screeningových pracovišť v regionech

SHRNUTÍ KLÍČOVÝCH OTÁZEK DOPOSUD ŘEŠENÝCH KOMISÍ

- Komise pro program časného záchytu karcinomu plic měla v roce 2023 **jedno jednání** (9/23)

- Hlavními řešenými body byly:
  - Analýza dosavadních výsledků programu (1/2022 – 3/2023) a jeho kritická místa
    - Počet oslovených osob u PL: 10 tis.; počet osob odeslaných k PNE 5 tis., počet vyšetřených osob u PNE 6 tis. (z toho 3 tis. přišla přímo k PNE), první LDCT bylo provedeno u 4 tis. osob -> 3,3 % pozitivní výsledek, 22 % neurčitý a následně u 7,4 % z nich pozitivní
    - Relativně nízké zapojení PL – 23 %; poměrně vysoké zapojení PNE 70 %
    - Místně rozdílná dostupnost akreditovaných LDCT
    - Informační aktivita – nezbytná role ČPFS ČLS JEP a pacientské organizace ČOPN s přispěním dalších odborností a NSC
  - Možnosti zlepšení programu
    - Informační role SPL ČR a SVL ČLS JEP pro členy
    - Cílený reporting pracovištím primární péče s lokálními informaci o umístění LDCT pracovišť
    - Postupné rozšiřování sítě LDCT pracovišť – aktuálně probíhá hodnocení žádostí ze 4. kola výzvy
    - Zvýšení informovanosti – tvorba komunikační strategie a příprava TK k výsledkům 2 let průběhu programu (duben 2024)
  - Spolupráce na mezinárodním projektu SOLACE – posílení screeningu rakoviny plic v Evropě

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM

ZAPOJENÉ SPECIALIZACE V PROGRAMU

nsc.uzis.cz

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

PRAKTICKÝ LÉKAŘ

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

POČTY OSLOVENÝCH OSOB U PRAKTICKÉHO LÉKAŘE (PL)

Zdroj dat: NRHZS
Data za období: 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023

Vykázané zdravotní výkony:

- **01196 (Zahájení sledování pojištěnce v rámci časného záchytu karcinomu plic)**
- **01197 (Bez následného sledování pojištěnce v rámci časného záchytu karcinomu plic)**

Pouze pacienti ve věku 55–74 let

Pacient osloven u PL
N = 10 122

Pacient odeslán k PN
(výkon 01196)
N = 4 944 (48,8 %)

Pacient odmítá účast
(výkon 01197)
N = 5 178 (51,2 %)

Okres bydliště pacientů

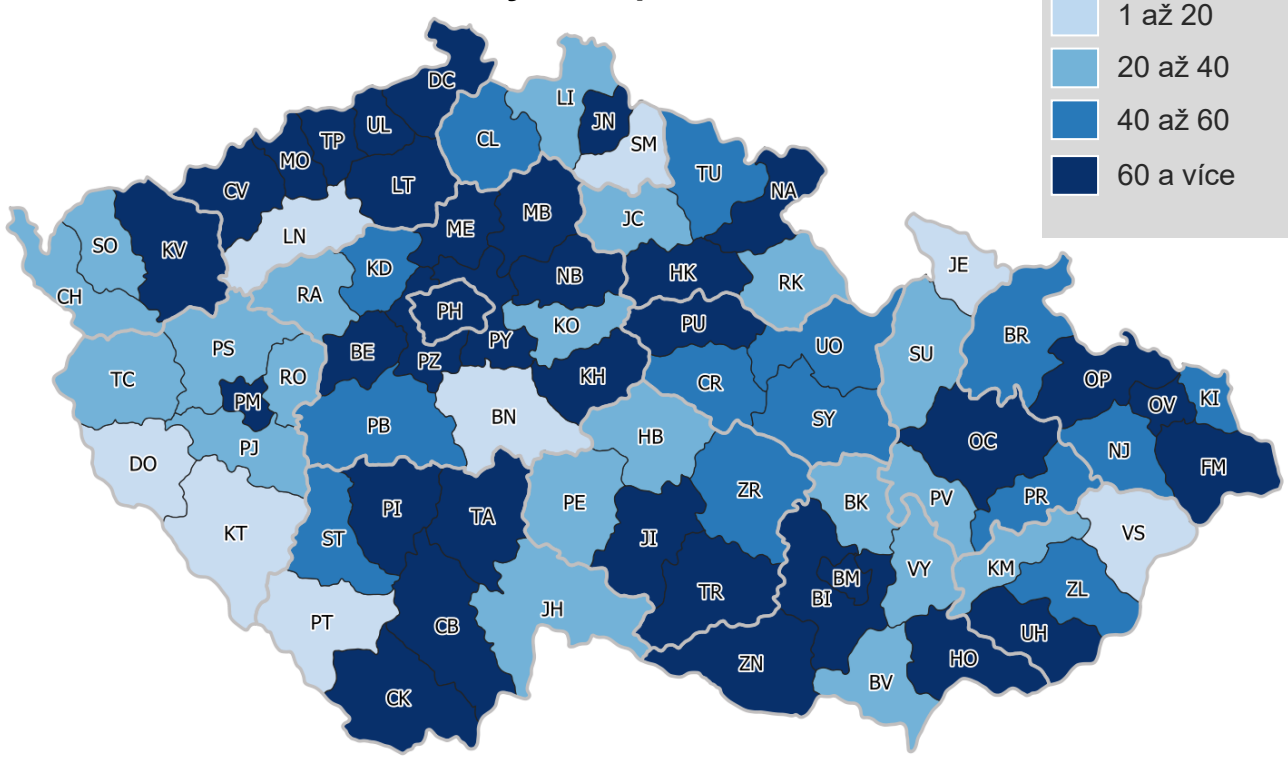

Poznámka: U 44 pacientů nebyl k dispozici okres bydliště

V rámci programu bylo za období 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023 **osloveno 10 122 osob**, z nichž přibližně **49 % souhlasilo s účastí v programu**. Téměř polovina ze všech oslovených osob byla vyzvána k účasti v posledních 6 měsících.
Nejvyšší počet oslovených osob byl v okrese Praha (N = 1 567) a nejnižší v okrese Domažlice (N = 3).

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

NSC

CELKOVÉ ZAPOJENÍ PRAKTICKÝ LÉKAŘŮ (PL) DO PROGRAMU

Zdroj dat: NRHZS
Data za období: 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023
Pouze pacienti ve věku 55–74 let

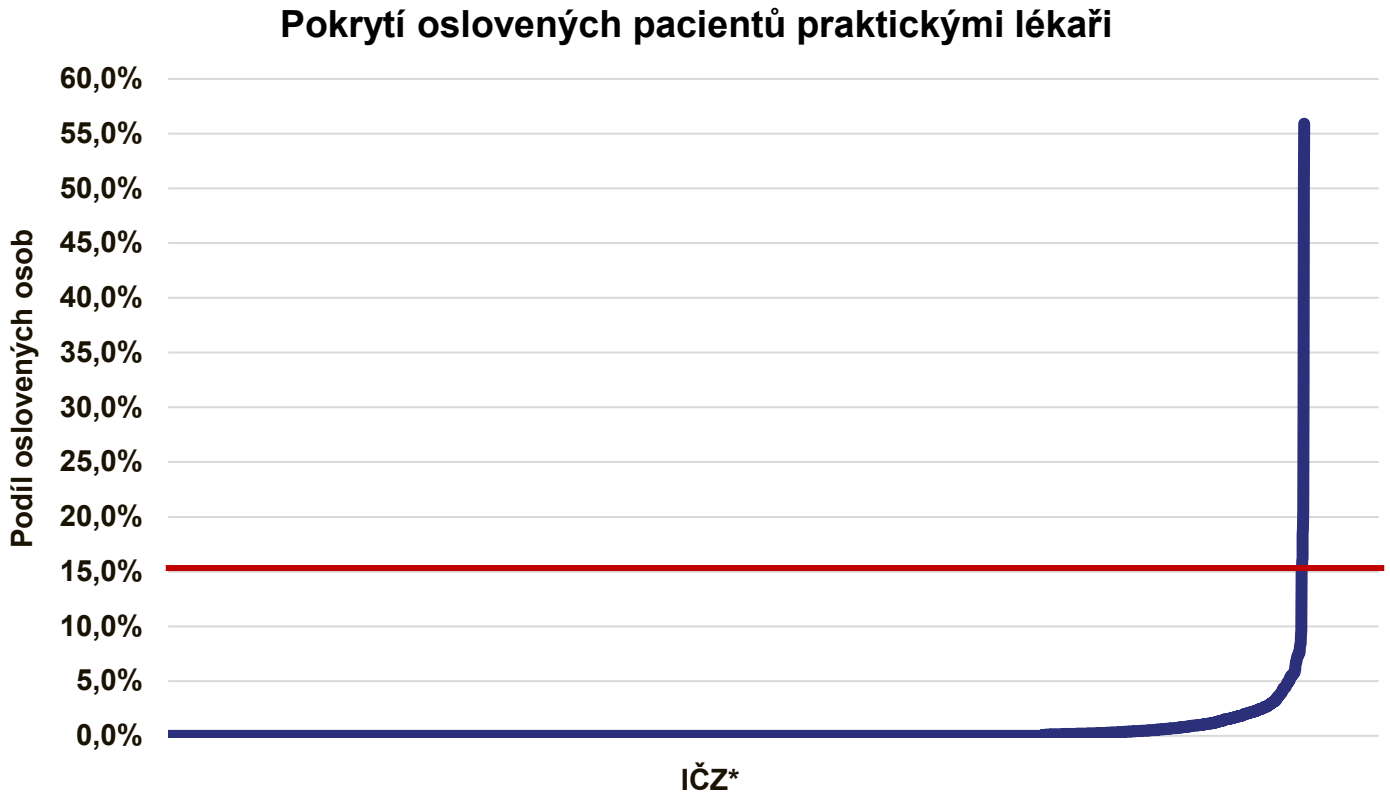

Celkový počet PL dle kapitačních plateb: 4 294

Počet zapojených PL do programu: 989

Předpokládané pokrytí u praktických lékařů (15 %)
Vychází z dokumentu HTA, který byl schválen před zahájením programu

*1 IČZ může sdružovat více praktických lékařů. Byla uvažována pouze IČZ s počtem kapitačních plateb v rozmezí 100–2000 a uvedeným okresem působiště.

Do programu se za období 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023 **zapojilo 989 zdravotnických zařízení (IČZ) s odborností praktický lékař*.** Celkový počet IČZ na základě kapitačních plateb v tomto období činí 4 294. **Podíl zapojených praktických lékařů (IČZ)** je tedy **23 %. Téměř u všech praktických lékařů** (99 % ze zapojených PL do programu) **nedosahovalo pokrytí oslovených pacientů uvažované hranice 15 %.**

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

PŘÍKLAD IDEÁLNÍ ORDINACE PRAKTICKÉHO LÉKAŘE

Zdroj dat: NRHZS

Průměrný počet osob v kapitaci PL
N = 1 500

↓ **24 %** (odhad podílu osob ve věku 55–74 let dle demografie ČR)

Průměrný počet osob ve věku 55–74 let
N = 360

↓ **30 %** (odhad podílu současných či bývalých kuřáků)

Průměrný počet kuřáků
N = 108

↓ **50 %** (odhad podílu těžkých kuřáků způsobilých do programu)

Počet oslovených osob
N = 54

Oslovení 1 z 6 osob ve věku 55 až 74 let

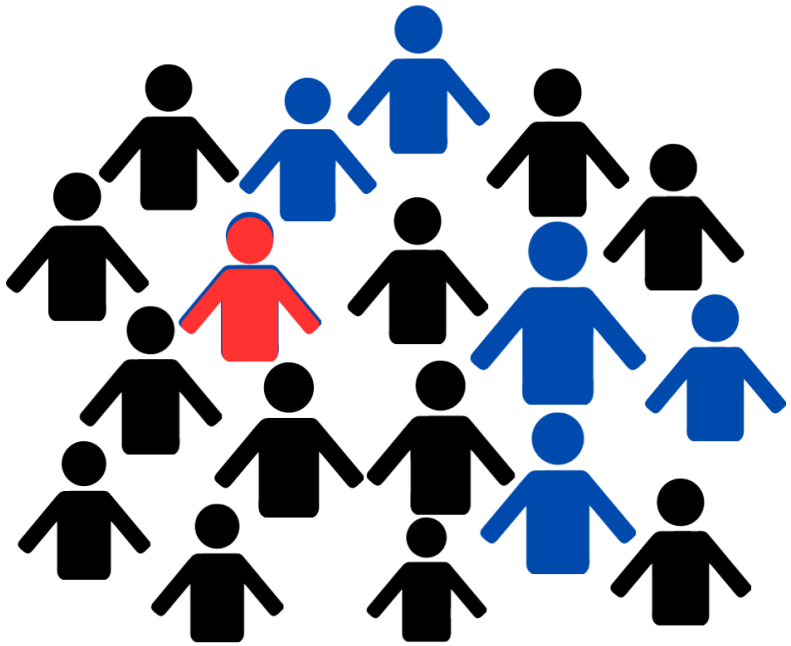

Ideální pokrytí u praktických lékařů = 1 500 x 0,24 x 0,3 x 0,5

15 %

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

PNEUMOLOGIE

Financováno Evropskou unií
NextGenerationEU

FORMULÁŘ ODEVZDEJTE NA RADIOLOGICKÉM PRACOVIŠTI

PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU KARCINOMU PLIC

Vážená paní, vážený pane,

máte možnost se zapojit do programu časného záchytu karcinomu plic. Program si klade za cíl zvýšit záchyt karcinomu plic v časném stadiu, což má významný vliv na prognózu onemocnění a celkovou úspěšnost léčby.

Lékařem Vám bylo doporučeno provedení nízkodávkového CT plic. Toto vyšetření probíhá na radiologickém pracovišti, které má osvědčení pro realizaci tohoto programu.

Abychom mohli program řádně vyhodnotit, chceme Vás požádat o vyplnění dotazníku a poskytnutí souhlasu se zpracováním osobních údajů. Všechny osoby, které budou mít přístup k Vašim údajům, jsou vázány povinnou mlčenlivostí. Zveřejnění výsledků programu bude provedeno bez individuálních údajů zapojených osob.

Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky je MZ ČR pověřen ke sledování a vyhodnocování tohoto programu (datový audit). Datový audit programu časného záchytu karcinomu plic je finančně podpořen z projektu Komplexní informační zázemí pro zvyšování kvality programů screeningu nádorů, který je součástí Národního plánu obnovy.

Bližší informace o programu naleznete na webových stránkách https://preventeproplice.cz/

SOUHLAS SE ZPRACOVÁNÍM OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Já, níže uvedený/á, uděluji svůj souhlas s tím, aby poskytovatel zdravotních služeb, který provede vyšetření v rámci programu časného záchytu karcinomu plic, předal mé údaje Ústavu zdravotnických informací a statistiky České republiky, organizační složce státu, se sídlem Praha, Palackého náměstí 4, PSČ 128 01, IČO: 000 23 833 (dále rovněž jen „ÚZIS ČR"). ÚZIS ČR zajišťuje sledování a vyhodnocení programu časného záchytu karcinomu plic – statistického zjišťování (datového auditu) dle ustanovení § 72 odst. 1 písm. j) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů. ÚZIS ČR jako správci osobních údajů v Národním zdravotnickém informačním systému uděluji svůj souhlas ke zpracování níže uvedených osobních údajů za účelem vyhodnocení vyšetření v rámci programu časného záchytu karcinomu plic. Uděluji výslovný souhlas s tím, že mé níže uvedené osobní údaje budou v pseudonymizované podobě předány výzkumným zařízením a institucím v Evropské unii pro výzkumné účely. Statistické zjišťování zahrnuje jméno, příjmení, pohlaví, datum narození, rodné číslo, adresu trvalého pobytu, vzdělání, údaje o zdravotním stavu a údaje o výsledcích lékařských vyšetřeních souvisejících s tímto programem.

Tento souhlas uděluji na dobu nejdéle do 31. 12. 2030. Tímto potvrzuji, že jsem byl/a poučen/a o právu na přístup k těmto údajům, jejich opravu, doplnění a výmaz, právu na omezení zpracování těchto údajů a právu podat stížnost u Úřadu pro ochranu osobních údajů. Tento souhlas uděluji dobrovolně. S informacemi o zpracování těchto osobních údajů jsem se seznámil/a a porozuměl/a obsahu. Jsem si vědom/a, že souhlas lze kdykoliv zcela nebo zčásti odvolat zasláním e-mailu na adresu nsc@uzis.cz nebo dopisem na adresu ÚZIS ČR. V případě odvolání souhlasu nebudou výše uvedené osobní údaje nadále zpracovávány pro účely, pro které byl tento souhlas udělen, zpracování těchto údajů před odvoláním souhlasu ale zůstane zákonné.

V případě jakýchkoliv dotazů nebo žádostí týkajících se zpracování osobních údajů mohu kontaktovat ÚZIS ČR na adrese uvedené výše nebo e-mailu nsc@uzis.cz.

Vyplňujte při vstupu do programu (rok 0) a při pravidelných kontrolách (po 1 roce, 3 letech, ...).

Jméno a příjmení:

Datum narození: . .

Datum vyplnění: . .

Podpis:

Číslo návštěvy u pneumologa: ☐ 1. ☐ 2. ☐ 3. ☐ 4.

Nepočítá se návštěva po neurčitém závěru na radiologii.

U 2. a další návštěvy vyplňte jen modře podbarvená pole.

IČZ pneumologického pracoviště:

IČZ nevyplňovat, pokud pacient přichází přímo na radiologii

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

NSC NÁRODNÍ SCREENINGOVÉ CENTRUM

ÚZIS

Pište prosím velkým hůlkovým písmem do vyznačených polí.
U otázek s výběrem možností použijte křížek.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

1. Rodné číslo: / **2. Pohlaví:** ☐ Muž ☐ Žena

3. Ulice:

4. Číslo popisné: **5. Číslo orientační:**

6. Město: **7. PSČ:**

8. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání? *(Prosím vyberte pouze jednu možnost)*

☐ Bez vzdělání / Základní
☐ Střední (s maturitou / bez maturity / výuční list)
☐ Vysokoškolské (včetně VOŠ)

9. Tělesná výška: cm *(Uveďte číslo)*

10. Tělesná hmotnost: kg *(Uveďte číslo)*

VYPLNÍ PACIENT

11. Jste aktivní kuřák?

☐ Ano

☐ Ne, jsem bývalý kuřák → **12. Před kolika lety jste zanechal/a kouření?** *(Uveďte číslo)*

13. Kolik let kouříte, případně kolik let jste kouřil/a? *(Uveďte číslo)*

14. Byl Vám v minulosti diagnostikován zhoubný nádor? ☐ Ano ☐ Ne

15. Byl diagnostikován karcinom plic někomu z Vaší rodiny? ☐ Ano ☐ Ne

16. Pociťoval/a jste v poslední době možné příznaky onemocnění plic (např. déle trvající kašel, vykašlávání krve, zadýchávání se, bolest při dýchání či kašlání apod.)? ☐ Ano ☐ Ne

DOPLNÍ AMBULANTNÍ PNEUMOLOG

17. Významný kontakt s radonem či azbestem nebo jinými karcinogenními látkami ☐ Ano ☐ Ne

18. Počet balíčkoroků: *(Uveďte číslo)*

Osobní anamnéza (neuvádět nálezy nově zjištěné v rámci programu):

19. CHOPN: ☐ Ano ☐ Ne **20. Plicní fibróza:** ☐ Ano ☐ Ne **21. Chronická bronchitida:** ☐ Ano ☐ Ne

22. Transplantace (orgánové): ☐ Ano ☐ Ne

Výsledky vyšetření u pneumologa:

23. Fyzikální vyšetření:

☐ Normální nález
☐ Patologický poslechový nález

24. RTG plic:

☐ Normální nález ☐ Neprovedeno
☐ Patologický nález

25. Funkční vyšetření: *(Uveďte jednu možnost)*

☐ Normální nález
☐ Obstrukční ventilační porucha
☐ Restrikční ventilační porucha
☐ Kombinovaná ventilační porucha
☐ Nespecifikovaná porucha

26. Intervence pro aktivní kuřáky: *(Možnost více odpovědí)*

☐ Poskytnuta krátká intervence
☐ Předán informační leták
☐ Doporučení do centra pro závislé na tabáku
☐ Doporučení vyškolenému lékaři
☐ Doporučení do poradenského centra pro lékaře

Děkujeme za vyplnění tohoto dotazníku

ČPFS

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

NSC

POČET VYŠETŘENÝCH OSOB U PNEUMOLOGA

Zdroj dat: NRHZS
Data za období: 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023

Vykázané zdravotní výkony:
- **25507 (Vyšetření pneumologem v rámci programu časného záchytu karcinomu plic)**

Vykázané zdravotní výkony „mimo program časného záchytu“:
- **25021 (Komplexní vyšetření pneumologem)**
- **25022 (Cílené vyšetření pneumologem)**

Pouze pacienti ve věku 55–74 let

Celkem vyšetřených pacientů u pneumologa N = 6 114

Okres bydliště pacientů

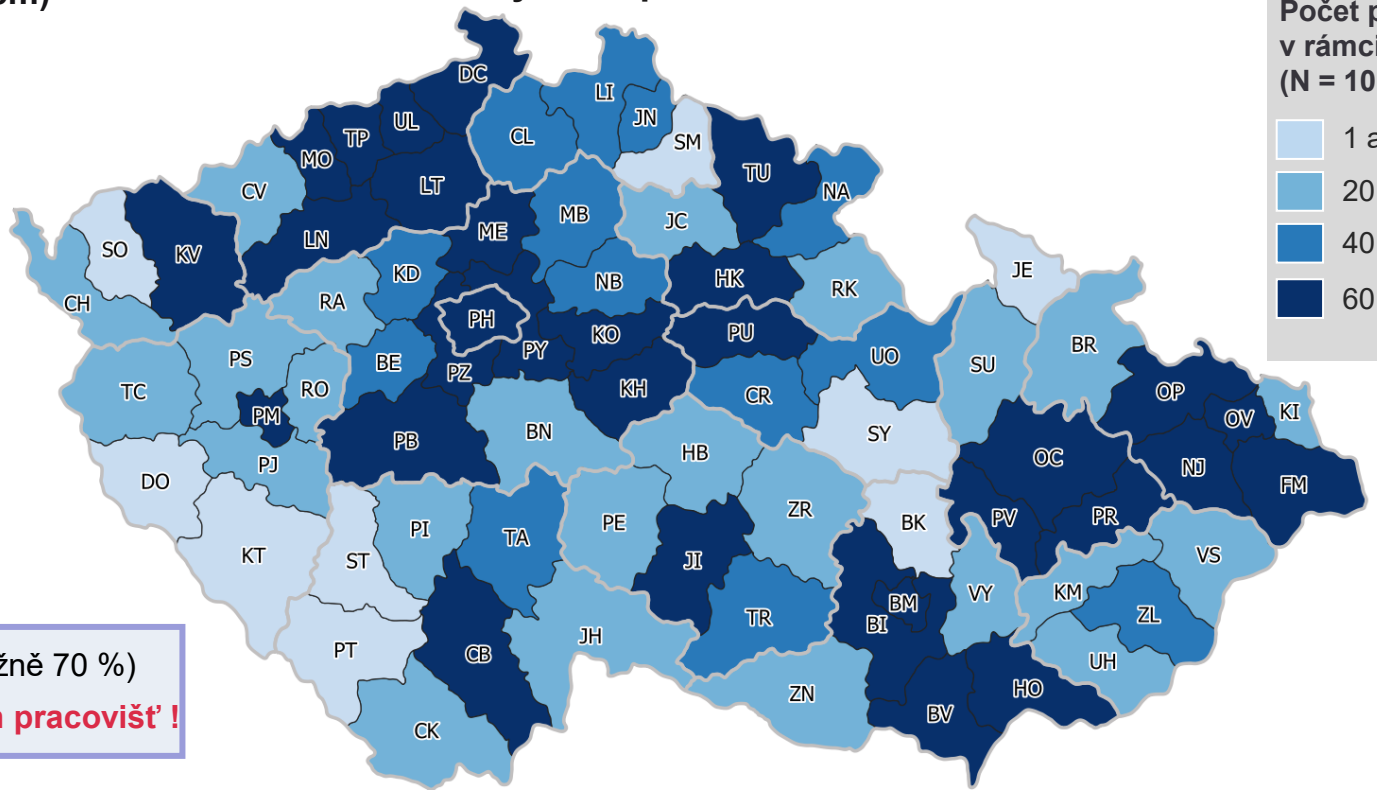

Poznámka: U 4 pacientů nebyl k dispozici okres bydliště

Zapojeno 273 pneumologických pracovišť (odhadem přibližně 70 %)

! Problém se stanovením celkového počtu pneumologických pracovišť !

V rámci programu bylo za období 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023 **vyšetřeno 6 114 osob u pneumologa**, z nichž přibližně 50 % nemělo předchozí návštěvu u PL. Nejvyšší počet vyšetřených osob byl v okrese Praha (N = 1 382) a nejnižší v okrese Domažlice (N = 2).

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

NSC

INTERVENCE LÉČBY ZÁVISLOSTI NA TABÁKU U PRAKTICKÝCH LÉKAŘŮ A PNEUMOLOGŮ

Doporučit „nekuřte“ nestačí

nabídnuta pomoc k odvykání kouření

KRÁTKÁ INTERVENCE KOUŘENÍ

DOPORUČENÉ POSTUPY

pro léčbu závislosti na tabáku

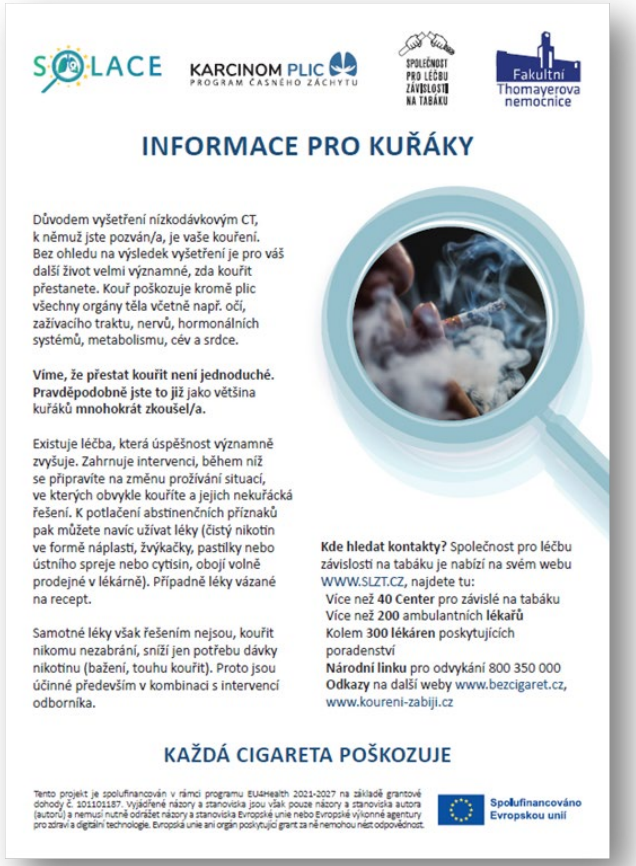

SOLACE KARCINOM PLIC PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU SPOLEČNOST PRO LÉČBU ZÁVISLOSTI NA TABÁKU Fakultní Thomayerova nemocnice

INFORMACE PRO KUŘÁKY

Důvodem vyšetření nízkodávkovým CT, k němuž jste pozván/a, je vaše kouření. Bez ohledu na výsledek vyšetření je pro váš další život velmi významné, zda kouřit přestanete. Kouř poškozuje kromě plic všechny orgány těla včetně např. očí, zažívacího traktu, nervů, hormonálních systémů, metabolismu, cév a srdce.

Víme, že přestat kouřit není jednoduché. Pravděpodobně jste to již jako většina kuřáků **mnohokrát zkoušel/a.**

Existuje léčba, která úspěšnost významně zvyšuje. Zahrnuje intervenci, během níž se připravíte na změnu prožívání situací, ve kterých obvykle kouříte a jejich nekuřácká řešení. K potlačení abstinenčních příznaků pak můžete navíc užívat léky (čistý nikotin ve formě náplasti, žvýkačky, pastilky nebo ústního spreje nebo cytisin, obojí volně prodejné v lékárně). Případně léky vázané na recept.

Samotné léky však řešením nejsou, kouřit nikomu nezabrání, sníží jen potřebu dávky nikotinu (bažení, touhu kouřit). Proto jsou účinné především v kombinaci s intervencí odborníka.

Kde hledat kontakty? Společnost pro léčbu závislosti na tabáku je nabízí na svém webu WWW.SLZT.CZ, najdete tu:
- Více než **40 Center** pro závislé na tabáku
- Více než **200** ambulantních **lékařů**
- Kolem **300 lékáren** poskytujících poradenství
- **Národní linku** pro odvykání 800 350 000
- **Odkazy** na další weby www.bezcigaret.cz, www.koureni-zabiji.cz

KAŽDÁ CIGARETA POŠKOZUJE

Tento projekt je spolufinancován v rámci programu EU4Health 2021-2027 na základě grantové dohody č. 101101187. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro zdraví a digitální technologie. Evropská unie ani orgán poskytující grant za ně nemohou nést odpovědnost.
Spolufinancováno Evropskou unií

SOLACE KARCINOM PLIC PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU SPOLEČNOST PRO LÉČBU ZÁVISLOSTI NA TABÁKU Fakultní Thomayerova nemocnice

JSTE BÝVALÝ KUŘÁK?

Důvodem vyšetření nízkodávkovým CT, k němuž jste pozván/a, je vaše předešlé kouření. Bez ohledu na výsledek vyšetření je pro váš další život velmi významné se k cigaretám už nevracet. Kouř poškozuje kromě plic všechny orgány těla včetně např. očí, cév a srdce, zažívacího traktu, nervových a hormonálních systémů, metabolizmu včetně metabolizmu cukru a tuků a další.

Relaps, tedy návrat ke kouření, je bohužel velmi snadný a také častý, a to i po létech.

Má dva důvody. Jedním je návrat k důvěrně naučenému chování, které jste desítky let denně opakoval/a, tedy po cigaretě je snadné sáhnout automaticky.

Druhým důvodem je změna, která se stane v mozku závislých na nikotinu: zmnoží se receptory, tedy místa, na která se nikotin v mozku navazuje. Bohužel je nelze „vymazat" či zbavit se jich. Tím, že jste přestal/a kouřit, jste je uspal/a, ale po první cigaretě (která by ani nemusela chutnat) se „probudí" a návrat k pravidelnému kouření je pak jen otázkou času.

Užívejte si své nekuřáctví, mějte radost, že už nejste otrokem cigaret.

Věříme, že pomoc už nebudete potřebovat, ale pro případ dotazů, problémů nebo pomoci pro vaše blízké nabízí Společnost pro léčbu závislosti na tabáku **kontakty na svém webu** WWW.SLZT.CZ, najdete tu:
- Více než **40 Center** pro závislé na tabáku
- Více než **200** ambulantních **lékařů**
- Kolem **300 lékáren** poskytujících poradenství
- **Národní linku** pro odvykání 800 350 000
- **Odkazy** na další weby www.bezcigaret.cz, www.koureni-zabiji.cz

KAŽDÁ CIGARETA POŠKOZUJE

Tento projekt je spolufinancován v rámci programu EU4Health 2021-2027 na základě grantové dohody č. 101101187. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro zdraví a digitální technologie. Evropská unie ani orgán poskytující grant za ně nemohou nést odpovědnost.
Spolufinancováno Evropskou unií

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

RADIOLOGIE – LDCT VYŠETŘENÍ

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

VYŠETŘENÍ U RADIOLOGA

Zdroj dat: NRHZS
Data za období: 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023

Vykázané zdravotní výkony:
- **89663 (Negativní výsledek LDCT)**
- **89664 (Neurčitý výsledek LDCT)**
- **89665 (Pozitivní výsledek LDCT)**

Pouze pacienti ve věku 55–74 let

Výsledek LDCT prvního vyšetření

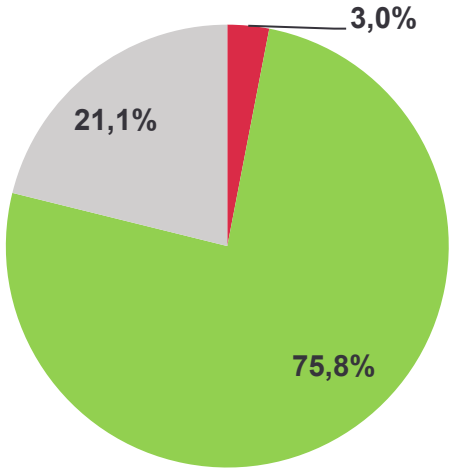

N = 3 983

- **Pozitivní (N = 121)**
- **Negativní (N = 3 020)**
- **Neurčitý (N = 842)**

498 pacientů mělo také další vyšetření s výsledkem LDCT

Okres bydliště pacientů

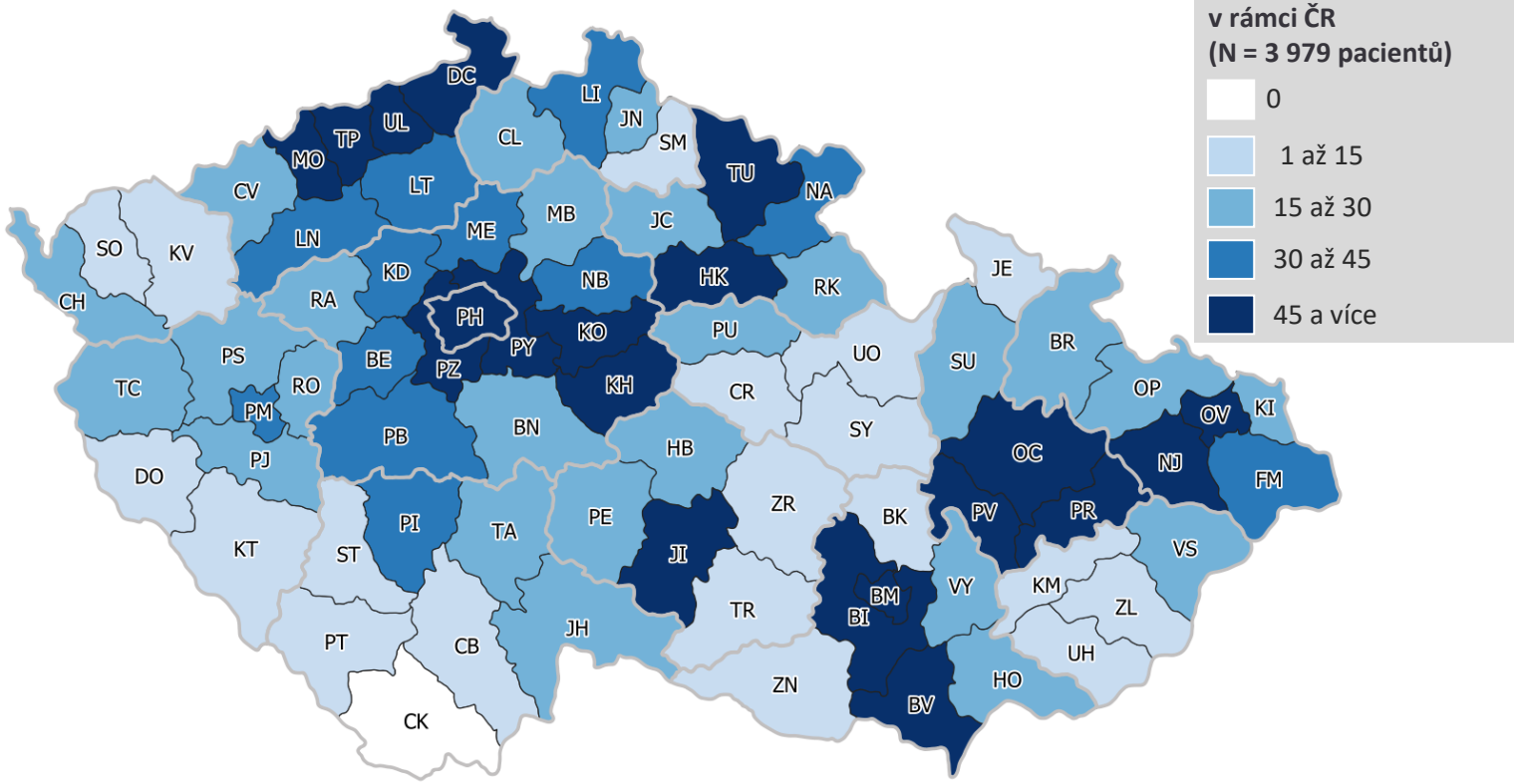

Poznámka: U 4 pacientů nebyl k dispozici okres bydliště

V rámci programu bylo za období 1. 1. 2022 – 31. 3. 2023 **provedeno první vyšetření LDCT 3 983 osobám**, z nichž u 3 % osob byl výsledek rizikový. 498 osob podstoupilo již další LDCT vyšetření. Nejvyšší počet vyšetřených osob byl v okrese Praha (N = 1 102) a nejnižší v okrese Č. Krumlov (N = 0).

AKREDITOVANÁ RADIOLOGICKÁ CENTRA K 30. 11. 2023 – 28 CENTER
NOVĚ PODALO ŽÁDOST 5 PRACOVIŠŤ

- Nemocnice AGEL Nový Jičín a.s.
- Fakultní nemocnice Brno
- Fakultní nemocnice Hradec Králové
- Fakultní nemocnice v Motole
- Fakultní nemocnice Olomouc
- Fakultní nemocnice Plzeň
- Fakultní nemocnice Bulovka
- Fakultní nemocnice Královské Vinohrady
- Fakultní Thomayerova nemocnice
- Všeobecná fakultní nemocnice v Praze
- Nemocnice Jihlava, p.o.
- Krajská zdravotní a.s., Masarykova nemocnice v Ústí nad Labem
- Krajská nemocnice Liberec, a.s.
- Nemocnice Č. Budějovice

- Nemocnice T. Bati, Zlín
- Nemocnice Pardubice
- MOU Brno
- Fakultní nemocnice Ostrava
- Nemocnice Na Homolce
- Oblastní nemocnice Kolín a.s.
- Nemocnice Prachatice a.s.
- Kroměřížská nemocnice a.s.
- SurGal Clinic s.r.o.
- Nemocnice Kyjov
- Nemocnice Tábor, a.s.
- Ústřední vojenská nemocnice Praha
- Nemocnice Slaný
- Nemocnice Nymburk

MEDIÁLNÍ KOMUNIKACE PROGRAMU

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

NSC

ODBORNÁ SETKÁNÍ 2023

- XXIX. LUHAČOVICKÉ DNY, 24. 3. - 25. 3. 2023
- XXVII. HRADECKÉ PNEUMOLOGICKÉ DNY, 20. 4 - 22. 4. 2023
- XVII. jarní interaktivní konference SVL, 12.–14. května 2023
- 7. Májové setkání ambulantních pneumologů, 5. - 6. 5. 2023
- XXVIII. SETKÁNÍ PNEUMOLOGŮ A XII.SETKÁNÍ PNEUMOLOGŮ A PNEUMOCHIRURGŮ, 01.06.2023
- 31. MORAVSKÝ MEZIKRAJSKÝ SEMINÁŘ PRO PNEUMOLOGY a 9. MORAVSKÉ PNEUMOONKOLOGICKÉ DNY
- 23. KONGRES ČPFS A SPFS A XXXI. MORAVSKOSLEZSKÉ PNEUMOLOGICKÉ DNY, 21. 9. - 23. 9. 2023
- 23. KONGRES ČPFS A SPFS A XXXI. MORAVSKOSLEZSKÉ PNEUMOLOGICKÉ DNY
- 44. Radiologický kongres, 8.-10.10.2023
- 2.ročník DAKAR, 8.10.2023
- XXX. PNEUMOONKOLOGICKÉ DNY, 9.11.-10.11.2023
- Výroční konference SVL Zlín, 8-11. listopadu
- BOD 2023, 1.-3.11.2023
- 32. KAZUISTICKÁ SDĚLENÍ Z PNEUMOLOGIE A FTIZEOLOGIE, Praha Lékařský dům, 01.12.2023

PR AKTIVITY

- **Tisková konference ke Světovému dni karcinomu plic, 27. 7. 2023**

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

ČOPN V POSLANECKÉ SNĚMOVNĚ

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

ČOPN - DEN ONKOLOGICKÝCH PACIENTŮ

DEN ONKOPACIENTŮ
SURVIVORSHIP DAY

1. ROČNÍK
celosvětové akce na podporu onkologických pacientů

4. června 2023
10:00-16:00

Tyršův dům
Újezd 450/40
Praha 1

MŮŽETE SE TĚŠIT NA:

- workshopy
- přednášky
- konzultace a setkání s odborníky
- představení organizací Hlasu onkologických pacientů
- charitativní módní přehlídku
- hudební vystoupení
- bohatý program pro děti

TĚŠÍME SE NA VÁS!
Více informací a přesný program na **www.hlaspacientu.cz**

Hlas onkologických pacientů

TELEVIZE

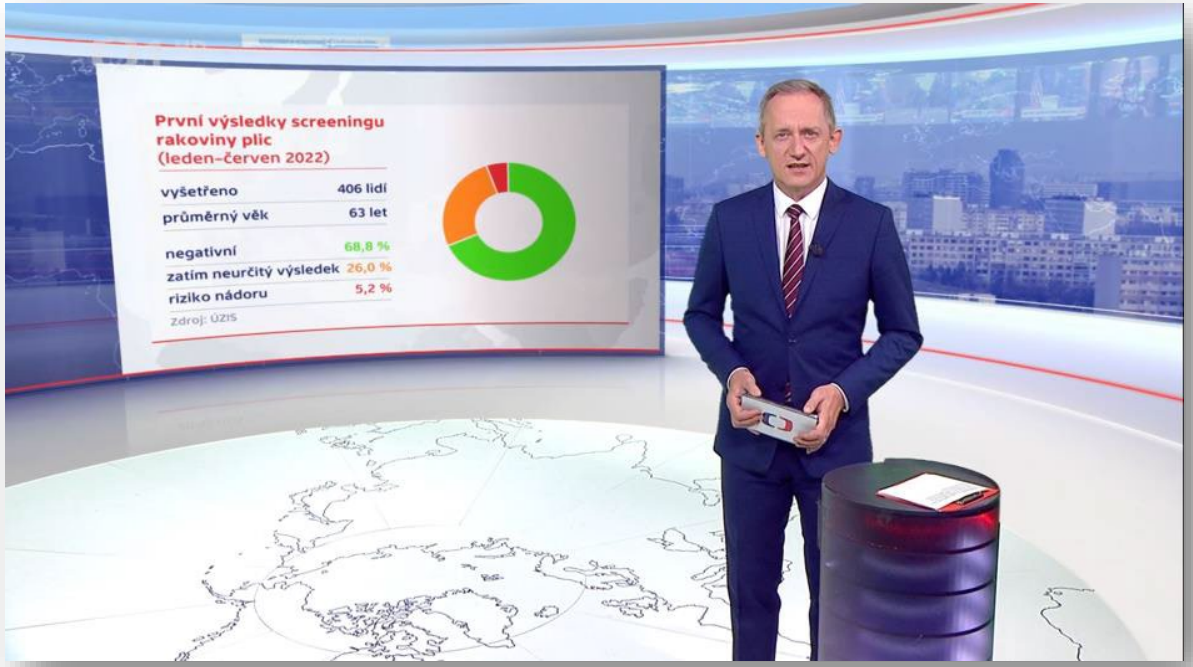

Národní screening k odhalení rakoviny plic
Televize ● Události (ČT1 + ČT24) ● 23. 7. 2022, 19:27

KARCINOM PLIC
PROGRAM ČASNÉHO ZÁCHYTU

KDE HLEDAT INFORMACE O PROGRAMU?

Víc informací o programu a dokumenty ke stažení najdete na stránkách:

- ČPFS ČLS JEP v sekci „Program karcinomu plic“
- https://PrevenceProPlice.cz/
- Weby pojišťoven nebo dalších zapojených odborných společností

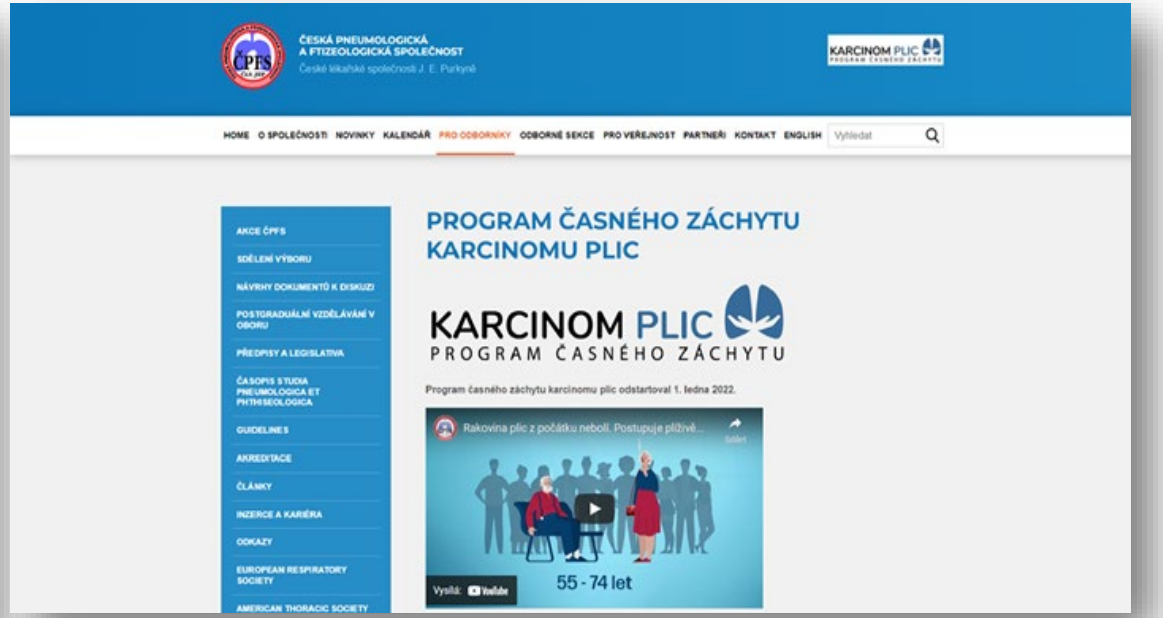

NSC
NÁRODNÍ
SCREENINGOVÉ
CENTRUM